

REGERINGEN

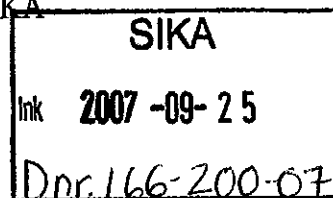
Regeringsbeslut 7

2007-09-19

IJ2007/2713/D

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Statens institut för
kommunikationsanalys, SIKA
Akademigatan 2
831 40 Östersund

Uppdrag till Statens institut för kommunikationsanalys att genomföra en kunskapssammanställning

1 bilaga

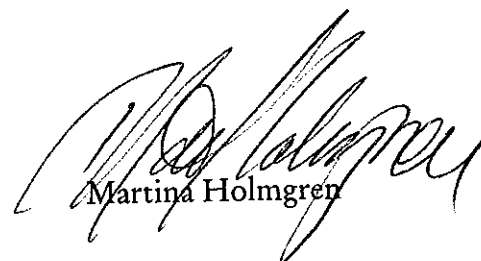
Regeringen uppdrar åt Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) att inhämta och sammanställa kunskap om vilka insatser som har gjorts och görs av olika aktörer för att minska de digitala klyftorna samt om vilken forskning som bedrivs på området. SIKA ska också göra en översiktlig analys av resultatet av kunskapssammanställningen samt belysa behovet av och lämna förslag på åtgärder.

Uppdraget ska utföras och redovisas enligt *bilagan*.

Kostnaden för uppdragets genomförande ska belasta utgiftsområde 22, anslaget 36:15 Statens institut för kommunikationsanalys.

På regeringens vägnar

Nyamko Sabuni

Martina Holmgren

Kopia till

Socialdepartementet/ ST

Socialdepartementet/ HS

Finansdepartementet/ BA

Finansdepartementet/ KL

Finansdepartementet/ F

Utbildningsdepartementet/ G

Utbildningsdepartementet/ SV

Näringsdepartementet/ IR

Näringsdepartementet/ ITP

Integrations- och jämställdhetsdepartementet/ IM

Integrations- och jämställdhetsdepartementet/ JÄM

Integrations- och jämställdhetsdepartementet/ KO

Integrations- och jämställdhetsdepartementet/ STO

Integrations- och jämställdhetsdepartementet/ UNG

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Verket för förvaltningsutveckling

Statens skolverk

Myndigheten för skolutveckling

Post- och telestyrelsen

Konkurrensverket

Verket för innovationssystem

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Sveriges Kommuner och Landsting

Folkbildningsrådet

Hjälpmedelsinstitutet

Pensionärernas Riksorganisation

Sveriges Pensionärsförbund

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

*Enheten för demokratiutveckling, mänskliga rättigheter,
nationella minoriteter och folkrörelsefrågor
Departementssekreterare
Martina Holmgren
Telefon 08 405 40 46
Telefax 08 405 43 23
E-post martina.holmgren@integration.ministry.se*

Utförande och redovisning av uppdraget till Statens institut för kommunikationsanalys

Bakgrund

Mobiltelefoner, datorer, uppkoppling mot Internet och andra former av informationsteknik (IT) ökar både tillgången till information och möjligheterna att hantera den. Modern informationsteknik t.ex. Internet, datorer och anslutningar för snabb eller trådlös dataöverföring ökar samhällets öppenhet genom att möjliggöra för landets invånare, företag, myndigheter m.m. att kunna ta del av och förmedla information, tjänster och service oberoende av tid och rum. Detta kallas ofta för informationssamhället. Om det finns skillnader i tillgången till modern informationsteknik och skillnader i förmågan att utnyttja tekniken hos landets invånare så finns det en risk att vissa grupper ställs utanför informationssamhället. Det kan bl.a. handla om människor bosatta i glesbygd dit teknikutbyggnaden ännu inte nått, människor med funktionshinder, äldre, lågutbildade samt låginkomsttagare liksom invånare i stadsdelar präglade av utanförskap där tillgången till tekniken kan vara god men inte tillgängligheten. Det är denna form av orättvisa, eller ojämna fördelning, man syftar på när man talar om digitala klyftor som forskning visar finns i samhället i dag.

På uppdrag av regeringen respektive Regeringskansliet (Justitiedepartementets tidigare arbetsgrupp för IT och demokrati) har två studier om digitala klyftor genomförts. Den första utfördes år 2003 av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) och den andra gjordes 2004 av Örebro universitet. ITPS gjorde en sammanfattande analys av förändringar av digitala klyftor rörande variablerna kön, inkomst, utbildning, ursprung och ålder mellan åren 2000 och 2003. Slutsatserna visade bl.a. att den största skillnaden vad gäller användandet av och tillgången till IT, dvs. den digitala klyftan, var mellan olika åldersgrupper och att den bara hade minskat marginellt 2003 jämfört med 2000. Örebro universitet undersökte de skillnader som finns mellan olika grupper av medborgare vad gäller möjligheten att ha tillgång till och tillgodogöra sig information

via Internet. Enligt rapporten Digitala klyftor – förr, nu och i framtiden är utbildning, arbete och tillgång till bredband de faktorer som mest påverkar användningen av Internet eller inte. Mot bakgrund av dessa studier tog den tidigare arbetsgruppen för IT och demokrati (Ju 2002:E) fram ett förslag till en strategi för att minska de digitala klyftorna.

Regeringens IT-politiska strategigrupp som var verksam mellan 2003 och 2006 arbetade rådgivande, pådrivande och samordnande med IT-politiska frågor, såväl internt inom Regeringskansliet som externt mot övrig offentlig sektor och näringsliv. Strategigruppen arbetade aktivt med frågor kring digitala klyftor. Strategigruppen avslutade sitt uppdrag genom att överlämna en slutrapport med rekommendationer för en politik för IT-samhället.

Inom många samhällsområden genomförs insatser som har betydelse för att motverka de digitala klyftorna och öka alla människors möjligheter att delta i informationssamhället. Bland annat genomförs sådana insatser på utbildnings- och folkbildningsområdet, för personer med funktionshinder samt för att öka säkerheten vid användning av elektroniska kommunikationer. Exempelvis har regeringen uppdragit åt Folkbildningsrådet att under 2007 och 2008 genomföra särskilda insatser för att förbättra förutsättningarna för äldre och andra berörda grupper att använda modern informationsteknik. Ett annat exempel är de åtgärder som genomförs av Post- och telestyrelsen. Myndigheten har i uppgift att upphandla och utveckla tjänster för elektronisk kommunikation för personer med funktionshinder, såsom mobil videokommunikation för döva och digitala talböcker.

En studie gjord av World Internet Institute i april 2007 visar att allt fler av de svenska hushållen har tillgång till dator, Internet och bredband. Tillgången till bredband har ökat rejält vilket har medfört att Sverige numera befinner sig i en tätposition internationellt. Det som utmärker Sverige är att tekniken i dag inte bara når ut till de unga och välutbildade utan även de äldre och lågutbildade. De digitala klyftorna mellan t.ex. unga och gamla finns kvar, men inte alls på samma sätt och i samma utsträckning som i andra europeiska länder, där de äldre och lågutbildade nästan står helt utanför informationssamhället.

På EU-nivå genomförs en IT-strategi för tillväxt och sysselsättning – i2010. Syftet med strategin är att skapa ett gemensamt europeiskt informationssamhälle, stärka innovation och investeringar i IT-forskning och uppnå ett europeiskt informationssamhälle där alla kan delta. Frågor kring e-Inclusion diskuteras i en särskild ad hoc -arbetsgrupp där samtliga medlemsstater ingår. EU-kommissionen avser att komma med ett meddelande om e-Inclusion i slutet av 2007. I slutet av 2007 planeras också en ministerkonferens inom området e-Inclusion.

Regeringen inrättade i juni 2007 ett råd i IT-politiska frågor. Rådet ska vara rådgivande till regeringen och ett forum för strategiska diskussioner mellan regeringen och företrädare för olika samhällsområden. En av de frågor som kommer att diskuteras är den digitala klyftan.

Behovet av ytterligare åtgärder

Mot bakgrund av det tidigare redovisade kunskapsläget kan det konstateras att det i viss mån finns kunskap om de skillnader som finns mellan olika grupper i samhället vad gäller skillnader i tillgången till modern informationsteknik och skillnader i förmågan att utnyttja tekniken s.k. digitala klyftor, men det saknas en samlad bild av vilka insatser som har gjorts och görs av olika aktörer nationellt, regionalt och lokalt. Det saknas även samlad kunskap om den senaste forskningen kring digitala klyftor. Regeringen bedömer därför att det finns anledning att inhämta sådan kunskap för att få en bättre bild av vilka insatser som har gjorts och görs och vilken forskning som bedrivs. Denna kunskap kan sedan ligga till grund för framtagandet av en strategi för att minska digitala klyftor.

Utförande av uppdraget

Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) ska inhämta och sammanställa kunskap om vilka insatser som har gjorts och görs av olika aktörer för att minska de digitala klyftorna samt om vilken forskning som bedrivs på området. SIKA ska också göra en översiktlig analys av resultatet av kunskapssammanställningen samt belysa behovet av och lämna förslag på åtgärder.

I uppdraget ingår följande

- att redovisa och sammanställa en översikt över forskning och kunskap om digitala klyftor mellan kvinnor respektive män och inom olika grupper i samhället. I det ingår att belysa problem rörande marknaden för Internettjänster, såsom pris och jämförbarheten mellan tjänster samt att lämna förslag till framtida kompletterande forskningsinsatser på området,
- en inventering av vilka insatser som har gjorts och görs av kommuner och landsting, myndigheter och ideella eller privata aktörer för att minska de digitala klyftorna, samt
- att peka på insatsområden som inte täcks in av de insatser som enligt ovanstående har gjorts och görs i dag.

Redovisning m.m.

SIKA ska under arbetet samråda med Regeringskansliet (Näringsdepartementet och Integrations- och jämställdhetsdepartementet) samt berörda aktörer som exempelvis Hjälpmedelsinstitutet, Myndigheten för handikappolitisk samordning,

Verket för förvaltningsutveckling, Statens skolverk, Myndigheten för skolutveckling, Folkbildningsrådet, Post- och telestyrelsen, Konkurrensverket, Verket för innovationssystem, Institutet för tillväxtpolitiska studier, Sveriges Kommuner och Landsting, Pensionärernas Riksorganisation och Sveriges Pensionärsförbund.

SIKA ska senast den 9 november 2007 lämna en delrapport med en redovisning av vilka insatser som har gjorts och görs av olika aktörer samt peka på insatsområden som inte täcks av de insatser som har gjorts och görs i dag. SIKA ska senast den 31 december 2007 slutligen redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet).